

Sygn. akt I ACa 569/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 stycznia 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Roman Sugier (spr.)
Sędziowie :	SA Lucyna Świdorska-Pilis SO del. Tomasz Tatarczyk
Protokolant :	Barbara Białożył

po rozpoznaniu w dniu 18 stycznia 2019 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa D. T.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w K.

o naprawienie szkody

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 20 lutego 2018 r., sygn. akt II C 546/16

1) zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1. o tyle, że wymienione w nim odsetki ustawowe należne są od dnia 20 lutego 2018 r., a w pozostałej części roszczenie w zakresie odsetek oddała;

2) zasądza od powódki na rzecz pozwanej 5 137 (pięć tysięcy sto trzydzieści siedem) złotych z tytułu kosztów postępowania apelacyjnego.

SSO del. Tomasz Tatarczyk	SSA Roman Sugier	SSA Lucyna Świdorska-Pilis
---------------------------	------------------	----------------------------

Sygn. akt I ACa 569/18

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 lutego 2018r. Sąd Okręgowy w Katowicach zasądził od pozwanej (...) – Spółki Akcyjnej w K. na rzecz powódki D. T. kwotę 207.832,78 złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. (pkt 1.), umorzył postępowanie w pozostałym zakresie (pkt 2.) oraz orzekł o kosztach procesu (pkt 3, 4, 5).

W uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy podał, że powódka 13 listopada 2014 roku wystąpiła do (...) S.A. w K. (przekształconej w późniejszym okresie w pozwaną Spółkę) o naprawienie szkody w jej budynku mieszkalnym usytuowanym w M. przy ul. (...), którą to szkodę spowodował ruch zakładu górniczego pozwanej.

Pozwana w 2014 i 2015 r. zobowiązała się do ustosunkowania się do wezwania w późniejszym terminie ze względu na planowaną eksploatację pokładu 501/O3, której wpływy mogą oddziaływać na nieruchomość powódki.

Sąd ustalił, że nieruchomość powódki była pod wpływami eksploatacji górniczej pozwanej w latach 1989-2011 i 2014-2016.

Wpływy te doprowadziły do uszkodzenia budynku powódki i do jego odchylenia od pionu. Pomiar wykonany 14 maja 2015r. wykazał wychylenie bryły budynku od pionu wynoszące od 9,9 mm/m do 13,1 mm/m.

Kolejny pomiar wykonany w dniu 13 lipca 2017 r. wykazał wychylenie wynoszące od 13,7 mm/m do 21,8 mm/m.

Łączny koszt rektyfikacji budynku mieszkalnego i jego remontu w związku z uszkodzeniami wywołanymi wpływami górniczymi pozwanej przewyższyłyby wartość odtworzenia budynku pomniejszoną o stopień jego zużycia.

Wartość budynku wynosi bowiem 207.832,78 złotych a koszt rektyfikacji budynku i remontu 274.803,31 złotych brutto.

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy uznał, że powództwo zasługuje na uwzględnienie do kwoty odpowiadającej wartości budynku. Wielkość wychylenia od pionu uzasadnia bowiem rektyfikację a jej koszt znacznie przewyższałby koszt robót naprawczych. Jako podstawę prawną zasądzonego roszczenia, w kwocie do której powódka ograniczyła żądanie pozwu, Sąd pierwszej instancji wskazał przepisy art. 144 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. Prawo górnicze i geologiczne oraz art. 363 §1 k.c.

O odsetkach Sąd orzekł na mocy art. 481 §2 k.c. zasądzając je od daty w której upłynął miesiąc od wezwania pozwanej do naprawienia szkody.

Jako podstawę umorzenia postępowania wskazano przepis art. 203 §3 i 4 k.p.c. a orzeczenia o kosztach przepis art. 100 k.p.c.

Wyrok został zaskarżony apelacją przez pozwaną w części dotyczącej zasądzenia odsetek za okres poprzedzający dzień wyrokowania.

Skarżący zarzucił:

- 1) naruszenie przepisów art. 361 i 363 §2 k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie,
- 2) naruszenie przepisów art. 233 §1 i 316 §1 k.p.c. skutkujące sprzecznością ustaleń z treścią zebranych dowodów.

W uzasadnieniu apelacji podniesiono, że Sąd zasądził na rzecz powódki odszkodowanie biorąc pod uwagę stan z daty orzekania, w szczególności uwzględnił powiększenie się szkody w trakcie procesu (powiększenie się wychylenia budynku, mające wpływ na ocenę sposobu naprawienia szkody) oraz wartość budynku aktualną na dzień wyrokowania.

Mimo to Sąd uznał, że pozwana opóźniła się z naprawieniem szkody od upływu miesiąca od daty jej zgłoszenia w 2014r.

Powołując się na powyższe pozwany wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku przez oddalenie powództwa w zakresie odsetek za okres sprzed dnia wyrokowania tj. 20 lutego 2018r. oraz o zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów procesu za obie instancje.

Powódka wносиła o oddalenie apelacji i o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego uznając zaskarżony wyrok za trafny a zarzuty apelacji za bezzasadne.

Sąd Apelacyjny w Katowicach zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego zasługuje na uwzględnienie.

W obecnym stanie prawnym wybór sposobu naprawienia szkody wyrządzonej ruchem zakładu górniczego, zgodnie z przepisami powołanymi przez Sąd Okręgowy w motywach zaskarżonego wyroku, przysługuje poszkodowanemu. Skoro więc powódka zarówno w wezwaniu przedsądowym jak i w pozwie domagała się zasądzenia świadczenia pieniężnego rzeczą Sądu było rozstrzygnięcie sporu co do wysokości roszczenia odszkodowawczego.

Przepis art. 151 ust. 1 i 2 ustawy Prawo geologiczne i górnicze uzasadnia sądowe dochodzenie roszczeń od wyczerpania postępowania ugodowego.

Warunek ten jest spełniony, jeżeli przedsiębiorca górniczy odmówił zawarcia ugody lub jeżeli od skierowania przez poszkodowanego roszczenia wobec przedsiębiorcy upłynęło 30 dni, chyba że poszkodowany zgłaszając żądanie zawarcia ugody wyznaczy dłuższy termin.

Kierując się treścią tego przepisu powódka w pozwie żądała zasądzenia odsetek od dochodzonego odszkodowania od 14 grudnia 2014r. , tj. od upływu 30 dni od zgłoszenia szkody pozwanemu, chociaż w wezwaniu przedsądowym nie określiła żądanej kwoty.

Z tego co podano wyżej wynika, że żądanie w tym zakresie zyskało aprobatę Sądu Okręgowego, który uznał że znajduje ono oparcie w przepisie art. 481 §2 k.c.

W istocie chodzi o przepis art. 481 §1 k.c. przyznający prawo do żądania odsetek w razie opóźnianie się dłużnika ze spłaceniem świadczenia. Przepis art. 481 §2 k.c. dotyczy bowiem wysokości należnych odsetek.

W ocenie Sądu Apelacyjnego zarzuty podniesione przez pozwanego w apelacji są nie do odparcia, jak i wzięty przez Sąd Apelacyjny z urzędu pod uwagę zarzut naruszenia art. 455 k.c.

Opóźnienie w spełnieniu świadczenia wiąże się nierozłącznie z wymagalnością roszczenia. Pojęcie to nie jest zdefiniowane w przepisach prawa geologicznego i górniczego ani w przepisach Kodeksu cywilnego. Rozumie się przez nie stan w którym wierzyciel, ze względu na przysługujące mu uprawnienia, ma prawo żądać od dłużnika spełnienia określonego świadczenia.

Należy więc rozważyć czy w dniu 14 grudnia 2014r. pozwany opóźnił się ze spełnieniem zasądzzonego roszczenia, tj. czy powódka już w tej dacie miała prawo żądać zasądzenie na jej rzecz odszkodowania w kwocie 207.832,78 złotych.

W ocenie Sądu Apelacyjnego brak jest podstaw do tego rodzaju twierdzenia. Czym innym jest upływ terminu umożliwiającego sądowe dochodzenie roszczenia o jakim mowa w przepisie art. 151 ust. 1 i 2 ustawy Prawo geologiczne i górnicze a czym innym opóźnienie się ze spełnieniem skonkretyzowanego świadczenia pieniężnego o jakim mowa w art.

481 §1 k.c. O wielkości świadczenia odszkodowawczego należnego powódce zadecydował rodzaj doznanej przez nią szkody wywołanej ruchem zakładu górniczego. Najistotniejsze znaczenie w tym zakresie miało wychylenie budynku mieszkalnego od pionu.

Z niekwestionowanych ustaleń poczynionych przez Sąd pierwszej instancji wynika, że było ono spowodowane eksploatacją górniczą prowadzoną do 2011r. a następnie w latach

2014-2016. W aktach brak dowodów, że już w dacie przedsądowego wezwania do zapłaty odszkodowania, tj. w 2014r. wychylenie to miało taką wielkość, że naprawienie szkody winno nastąpić przez rektyfikację budynku lub zapłacenie odszkodowania w wysokości jego wartości. W każdym razie powódka tego nie wykazała. Tego rodzaju wychylenie stwierdzono dopiero w 2017r., po kolejnej eksploatacji prowadzonej przez pozwaną w latach 2014-2016.

Zgodnie z przyjętą pragmatyką o jakiej mowa w motywach zaskarżonego wyroku ewentualna rektyfikacja budynku zalecana jest dopiero po stwierdzeniu nadmiernie uciążliwego wychylenia budynku od pionu. Zasadnie więc skarżący zarzuca w apelacji, że dopiero pochylenie ustalone w toku procesu uzasadniało naprawienie szkody poprzez rektyfikację budynku. Wiąże się to z wielkością szkody wynikającą z potencjalnego sposobu jej naprawienia. W przypadku wychylenia budynku w stopniu nie będącym nadmiernie uciążliwym dla użytkowników naprawienie szkody nie wymaga jego rektyfikacji lecz poniesienia kosztów związanych z poziomowaniem podłóg, pionowania ścian, regulacji stolarki okiennej, drzwiowej i rynien oraz ewentualnie zapłaty odszkodowania za utratę wartości rynkowej budynku w związku z jego wychyleniem od pionu. W sprawie nie zostało wykazane przez powódkę, że naprawienie szkody tego rodzaju wymagałoby w 2014 roku kosztów odpowiadających wartości budynku.

Ponadto wartość budynku powódki ustalona została na podstawie opinii biegłego Z. L. sporządzonej 26 stycznia 2017r. i uzupełnionej 8 kwietnia 2017r. oraz 3 stycznia 2018r.

Zasadą wynikającą z przepisu art. 363 §2 k.c. jest, że w przypadku naprawienia szkody w pieniądzu wysokość odszkodowania winna być ustalona według cen z daty ustalenia odszkodowania. Brak podstaw do uznania, że już w 2014 roku czy w dacie doręczenia odpisu pozwu wartość budynku powódki była równa lub wyższa niż kwota zasądzona zaskarżonym wyrokiem. Powódka nie wniosła o uaktualnienie opinii biegłego Z. L. z uwzględnieniem cen obowiązujących w dacie wyrokowania oraz przy uwzględnieniu jego zużycia w tej dacie. Należy więc uznać, że zasądzone odszkodowanie dotyczy stanu rzeczy istniejącego w dacie zamknięcia rozprawy (art. 316 §1 k.p.c.).

Mając powyższe na względzie należało zmienić zaskarżony wyrok ustalając termin płatności odsetek przez pozwanego od daty wyrokowania a w pozostałej części roszczenie o zapłatę odsetek oddalić jako niezasadne. Podstawą prawną korekty orzeczenia Sądu pierwszej instancji jest przepis art. 386 §1 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na mocy art. 98 k.p.c. zasądzając od powódki na rzecz pozwanego 5.137 złotych na które składa się zwrot opłaty od apelacji w kwocie 2.437 złotych oraz 2.700 złotych jako zwrot wynagrodzenia pełnomocnika pozwanego, przy zastosowaniu minimalnej stawki przewidzianej przepisem §2 ust. 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2018r., poz. 265 t.j.)

SSO del. Tomasz Tatarczyk	SSA Roman Sugier	SSA Lucyna Świdorska-Pilis
---------------------------	------------------	----------------------------